

بسم الله الرحمن الرحيم

تقدیم به آنانکه در عرصه علم و ورزش بدون هیچ چشم داشتی در تلاش و تکاپویند و تقدیم به پدر و مادر عزیزم که در تمام دوران تحصیل یاریگر من بوده اند و با تشکر فراوان از کلیه عزیزانی که مرا در انجام این تحقیق یاری نمودند بخصوص برادرم .

دانشگاه پیام نور - کتابخانه مرکزی
بخش نشریات

شماره ثبت	۶۷
شماره سند کتاب	۵۸۴
شماره و تیرت	۸۵, ۹, ۱۵

دانشگاه پیام نور مرکز تهران
دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی
گروه تربیت بدنی

مقایسه موانع شخصی خلاقیت بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی

اطلاعات مدرک علمی
تسلیه مرکز

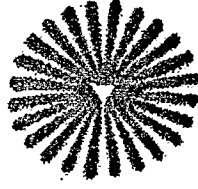
مؤلف
حسن صادقی

استاد راهنما
دکتر محمود گودرزی

۱۳۸۷ / ۲ / ۱۴

خرداد ۱۳۸۵

۱۰۵۱۸۲

دانشگاه پیام نور

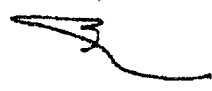
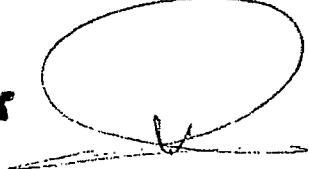
تصویب نامه

پایان نامه تمت علوان

مقایسه منابع شفوی ملاخیت بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان پشاور سال ۱۳۸۷

تاریخ دفاع: ۸۵ / ۴ / ۱۳ نمره: ۱۹,۲۵ درجه: عالی

اعضای هیات داوران

نام و نام خانوادگی	هیات داوران	مرتبہ علمی	امضاء
۱- آقای دکتر محمود گودرزی	استاد راهنما	مرتبه علمی	
۲- آقای دکتر ابوالفضل فراهانی	استاد داور	مرتبه علمی	
۳- آقای دکتر اسد	نماینده گروه	مرتبه علمی	

۱۳۸۷ / ۲ / ۱۴

فهرست مطالب و پیوستها

صفحه	عنوان
ت.....	فهرست مطالب و پیوست ها
خ.....	فهرست جداول.....
د.....	فهرست اشکال.....
د.....	فهرست نمودارها.....
ذ.....	چکیده.....

فصل اول

۲.....	۱-۱ مقدمه.....
۳.....	۲-۱ بیان مسئله.....
۴.....	۳-۱ اهمیت و ضرورت تحقق.....
۴.....	۴-۱ اهداف تحقیق.....
۴.....	هدف کلی.....
۵.....	اهداف جزئی.....
۵.....	۵-۱ فرضهای تحقیق.....
۷.....	۶-۱ متغیرهای تحقیق.....
۷.....	الف) متغیرهای مستقل.....
۷.....	ب) متغیر وابسته.....
۷.....	۷-۱ محدودیتهای تحقیق.....
۷.....	الف) محدودیتهای قابل کنترل.....
۷.....	ب) محدودیتهای خارج از کنترل.....
۷.....	۸-۱ پیش فرضهای تحقیق.....
۸.....	۹-۱ تعریف اصطلاحات.....

فصل دوم

۱۰.....	۱-۲ مقدمه.....
۱۰.....	۲-۲ زمینه های نظری موضوع تحقیق.....
۱۰.....	۱-۲-۱ بررسی خلاقیت و سوابق تاریخی آن.....
۱۲.....	۲-۲-۲ دیدگاههای مختلف درباره خلاقیت.....
۱۲.....	الف) خلاقیت از دیدگاه اجتماعی.....
۱۲.....	ب) خلاقیت از دیدگاه سازمانی.....

۱۳.....	ج) سایر دیدگاه ها.....
۱۵.....	۳-۲-۲ بررسی تعاریف گوناگون خلاقیت.....
۲۴.....	۴-۲-۲ خلاقیت و نوآوری - نقش و اهمیت آن.....
۲۵.....	۵-۲-۲ خلاقیت و هوش.....
۲۶.....	۶-۲-۲ ویژگی های بارز خلاقیت.....
۲۷.....	۷-۲-۲ ویژگی های افراد خلاق.....
۳۲.....	۸-۲-۲ خصوصیات اندیشه های خلاق.....
۳۲.....	۹-۲-۲ توسعه خلاقیت فکری.....
۳۳.....	۱۰-۲-۲ مراحل مختلف خلاقیت.....
۳۶.....	۱۱-۲-۲ فرآیند خلاقیت.....
۳۷.....	۱-۱۱-۲-۲ مراحل فرایند خلاقیت.....
۴۰.....	۱۲-۲-۲ عناصر مربوط به خلاقیت.....
۴۲.....	۱۳-۲-۲ ابزار خلاقیت.....
۴۳.....	۱۴-۲-۲ سطوح خلاقیت.....
۴۴.....	۱۵-۲-۲ عوامل بازدارنده خلاقیت.....
۴۴.....	عوامل فردی.....
۴۵.....	عوامل پیرامونی.....
۴۶.....	۱۶-۲-۲ عوامل پیش برنده خلاقیت.....
۴۷.....	۱۷-۲-۲ عوامل مؤثر در خلاقیت.....
۴۸.....	عامل سن در خلاقیت.....
۴۸.....	عامل جنسیت در خلاقیت.....
۴۸.....	عامل تحصیلات در خلاقیت.....
۴۹.....	عامل کوشش در خلاقیت.....
۴۹.....	۱۸-۲-۲ موانع رشد و شکوفایی خلاقیت.....
۴۹.....	۱- موانع تاریخی.....
۵۰.....	۲- موانع بیولوژیک.....
۵۰.....	۳- موانع فیزیولوژیکی.....
۵۰.....	۴- موانع اجتماعی.....
۵۰.....	۵- موانع روانی.....
۵۱.....	۶- موانع کلان ساختاری.....
۵۲.....	۱۹-۲-۲ زمینه های شکوفایی خلاقیت.....
۵۴.....	۲۰-۲-۲ تکنیک های خلاقیت و نوآوری.....
۵۴.....	۱- بورش فکری یا تحرک مغزی.....

ج

- ۲- ارتباط اجباری ۵۴
- ۳- تجزیه و تحلیل مورفولوژیک ۵۵
- ۴- گردش تخیلی ۵۶
- ۵- صورت تطبیقی اسکمپر یا سؤالات ایده برانگیز ۵۶
- ۶- تکنیک گروه اسمی ۵۸
- ۷- الگو برداری از طبیعت ۵۸
- ۸- تفکر موازی ۵۹
- ۹- مدل سینکتیکس ۵۹
- ۱۰- تکنیک دلفی ۶۰
- ۱۱- تکنیک آئینه مورنیو ۶۱
- ۱۲- روش تحلیل معطوف به هدف ۶۱
- ۱۳- تکنیک TKG ۶۲
- ۲-۲-۲۱ تثبیت باورهای غلط- پرورش خلاقیت ۶۳
- ۳-۲ تحقیقات انجام گرفته در رابطه با موضوع تحقیق ۶۴
- ۱-۳-۲ تحقیقات انجام شده در داخل کشور ۶۴
- ۲-۳-۲ تحقیقات انجام گرفته در خارج از کشور ۶۷
- ۴-۲ جمع بندی ۷۳

فصل سوم

- ۱-۳ مقدمه ۷۵
- ۲-۳ روش انجام تحقیق ۷۵
- ۳-۳ جامعه آماری - نمونه آماری ۷۶
- ۴-۳ ابزار پژوهش ۷۶
- ۵-۳ نحوه امتیاز بندی سؤالات ۷۷
- ۶-۳ نحوه جمع آوری اطلاعات ۷۷
- ۷-۳ روشهای آماری ۷۸

فصل چهارم

- ۱-۴ مقدمه ۸۰
- ۲-۴ توصیف فراوانی ها ۸۱
- ۱-۲-۴ توصیف فراوانی سنی دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور ۸۲
- ۲-۲-۴ توصیف فراوانی وضعیت تحصیلی دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور ۸۲
- ۳-۲-۴ توصیف فراوانی سابقه تدریس دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور ۸۳

ح

- ۳-۴ توصیف آماری وضعیت موانع شخصی خلاقیت دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور ۸۳
- ۴-۴ ارتباط مشخصات فردی دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور با موانع شخصی خلاقیت ۸۸
- ۵-۴ آزمون فرضیات ۹۰
- ۱-۵-۴ آزمون فرض اول ۹۰
- ۲-۵-۴ آزمون فرض دوم ۹۲
- ۳-۵-۴ آزمون فرض سوم ۹۴
- ۴-۵-۴ آزمون فرض چهارم ۹۶
- ۵-۵-۴ آزمون فرض پنجم ۹۷
- ۶-۵-۴ آزمون فرض ششم ۹۸
- ۷-۵-۴ آزمون فرض هفتم ۹۹
- ۸-۵-۴ آزمون فرض هشتم ۱۰۰
- ۶-۴ مقایسه موانع شخصی خلاقیت در دبیران تربیت بدنی مرد شهرستان نیشابور ۱۰۲
- ۷-۴ مقایسه موانع شخصی خلاقیت در دبیران تربیت بدنی زن شهرستان نیشابور ۱۰۳

فصل پنجم

- ۱-۵ مقدمه ۱۰۶
- ۲-۵ نتایج و یافته های تحقیق و مقایسه آن با نتایج تحقیقات مرتبط ۱۰۶
- ۳-۵ بحث و نتیجه گیری ۱۱۰
- ۴-۵ پیشنهادهای تحقیق ۱۱۱
- الف) پیشنهادهای عملی ۱۱۱
- ب) پیشنهاد های تحقیقاتی ۱۱۲

منابع و مراجع

- منابع و مراجع ۱۱۵

پیوستها

- پیوست (الف) پرسشنامه موانع شخصی خلاقیت فیفر ۱۲۰

- جدول ۱-۴ توزیع سنی نمونه آماری دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور ۸۱
- جدول ۲-۴ نحوه توزیع وضعیت تحصیلی نمونه آماری دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور ۸۲
- جدول ۳-۴ توزیع سابقه تدریس نمونه آماری دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور ۸۳
- جدول ۴-۴ نحوه توصیف آماری وضعیت موانع شخصی خلاقیت دبیران تربیت بدنی مرد شهرستان نیشابور ۸۴
- جدول ۵-۴ نحوه توصیف آماری وضعیت موانع شخصی خلاقیت دبیران تربیت بدنی زن شهرستان نیشابور ۸۴
- جدول ۶-۴ توصیف فراوانی و درصد فراوانی پاسخ به سؤالات پرسشنامه موانع شخصی خلاقیت ۸۵
- جدول ۷-۴ رابطه مشخصات فردی دبیران تربیت بدنی مرد شهرستان نیشابور با موانع شخصی خلاقیت ۸۹
- جدول ۸-۴ رابطه مشخصات فردی دبیران تربیت بدنی زن شهرستان نیشابور با موانع شخصی خلاقیت ۸۹
- جدول ۹-۴ مقایسه موانع شخصی خلاقیت مرتبط با اعتماد به نفس و خطرپذیری دبیران تربیت بدنی مرد و زن ۹۵
- جدول ۱۰-۴ مقایسه موانع شخصی خلاقیت مرتبط با نیاز به تطبیق دبیران تربیت بدنی مرد و زن ۹۶
- جدول ۱۱-۴ مقایسه موانع شخصی خلاقیت مرتبط برای استفاده از مجردات ذهنی و امور انتزاعی ۹۷
- جدول ۱۲-۴ مقایسه موانع شخصی خلاقیت مرتبط برای استفاده از تجزیه و تحلیل نظام یافته دبیران تربیت بدنی ۹۸
- جدول ۱۳-۴ مقایسه موانع شخصی خلاقیت مرتبط با موفقیت کاری دبیران تربیت بدنی مرد و زن ۱۰۰
- جدول ۱۴-۴ مقایسه موانع شخصی خلاقیت مرتبط با محیط فیزیکی دبیران تربیت بدنی مرد و زن ۱۰۱

عنوان	صفحه
شکل ۱-۲: عناصر (مؤلفه های) اخلاقیت.....	۴۲
شکل ۲-۲. وضعیت کشورهای پیشرفته و در حال توسعه	۵۱
شکل ۱-۳ جدول امتیاز بندی موانع شخصی اخلاقیت	۷۷

فهرست نمودارها:

عنوان	صفحه
نمودار ۱-۴ توزیع سنی نمونه آماری دبیران تربیت بدنی مرد شهرستان نیشابور.....	۸۱
نمودار ۲-۴ توزیع سنی نمونه آماری دبیران تربیت بدنی زن شهرستان نیشابور.....	۸۲
نمودار ۳-۴ مقایسه موانع مرتبط با اعتماد به نفس و خطر پذیری دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور.....	۹۵
نمودار ۴-۴ مقایسه موانع مرتبط با نیاز به تطبیق دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور.....	۹۶
نمودار ۵-۴ مقایسه موانع مرتبط برای استفاده از مجردات ذهنی و امور انتزاعی دبیران تربیت بدنی.....	۹۸
نمودار ۶-۴ مقایسه موانع مرتبط برای استفاده از تجزیه و تحلیل نظام یافته دبیران تربیت بدنی مرد و زن.....	۹۹
نمودار ۷-۴ مقایسه موانع مرتبط با موفقیت کاری دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور.....	۱۰۰
نمودار ۸-۴ مقایسه موانع مرتبط با محیط فیزیکی دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور.....	۱۰۱
نمودار ۹-۴ مقایسه موانع شخصی اخلاقیت دبیران تربیت بدنی مرد شهرستان نیشابور.....	۱۰۲
نمودار ۱۰-۴ مقایسه موانع شخصی اخلاقیت دبیران تربیت بدنی زن شهرستان نیشابور.....	۱۰۳
نمودار ۱۱-۴ مقایسه موانع شخصی اخلاقیت دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور.....	۱۰۴

چکیده:

در جوامع در حال پیشرفت و متغیر کنونی خلاقیت به عنوان عاملی مؤثر و جدایی ناپذیر در پیشبرد اهداف تلقی می شود. هدف از این پژوهش، بررسی و مقایسه موانع شخصی خلاقیت بین دبیران تربیت بدنی به عنوان عناصر اصلی پیشرفت و توسعه ورزش و سلامت دانش آموزان بود. نمونه آماری این تحقیق که برابر جامعه آماری ۱۲۰ نفره دبیران تربیت بدنی شهرستان نیشابور (۷۳ مرد و ۵۷ زن) در نظر گرفته شد، به پرسشنامه موانع شخصی خلاقیت فیفر پاسخ دادند. براساس نتایج این پژوهش از نظر موانع شخصی خلاقیت که توسط فیفر به شش گروه تقسیم شده اند بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن تفاوت معنی داری وجود ندارد. در هر دو گروه کمترین سهم در رابطه با موانع مرتبط با اعتماد به نفس و خطرپذیری مشاهده شد. بیشترین مشکل در دبیران مرد در رابطه با موانع مرتبط برای استفاده از تجزیه و تحلیل نظام یافته و در دبیران زن در رابطه با موانع مرتبط با محیط فیزیکی است. همچنین با بالا رفتن سن و یا سابقه تدریس مشکل خلاقیت دبیران زن برای استفاده از مجردات ذهنی و امور انتزاعی افزایش می یابد. در مورد مردان هر چه سابقه تدریس بالاتر می رود، موانع مرتبط با موفقیت کاری سهم بیشتری می یابند و نیز بالا رفتن سن و سابقه تدریس باعث افزایش و مدرک تحصیلی موجب کاهش آن دسته از موانع که به اعتماد به نفس و خطرپذیری مرتبطند می شود. سن و سابقه کاری سهم موانع مرتبط با محیط فیزیکی را نیز در دبیران مرد افزایش می دهد.

واژه های کلیدی

خلاقیت^۱، موانع شخصی خلاقیت^۲، دبیر تربیت بدنی^۳، مشخصات فردی^۴.

1- Creativity
2- Personally Creativity Barriers
3- Physical Education Teacher
4- Personal Carictrictics

فصل اول

طرح تحقیق

۱-۱ مقدمه

در طول تاریخ حیات انسان تمایل ذاتی او به تغییر و ابداع از یک سو و رویارویی با تنگناها و نیازهای روز افزون زندگی از سوی دیگر، به تدریج او را با نیروی خلاق درونش آشنا و مانوس گردانید. نیرویی پویا و مولد که زندگی وی را به سرعت به سوی توسعه و تکامل به حرکت درآورد و سرمنشأ شاه کارها، ابداعات و اختراعات او گردید.

خلاقیت^۱، زیباترین و شگفت انگیزترین خصیصه انسان است. غنا، پویایی و بقای هر فرهنگ و تمدنی به خلاقیت مردمان آن بستگی دارد و این واقعیت را تاریخ بارها به اثبات رسانده است. خلاقیت همان چیزی است که زندگی مدرن بشر متمدن را از زندگی ابتدایی انسان نخستین جدا می کند [۲۷].

امروزه ما در دنیایی زندگی می کنیم که در حال تغییر و تحول است. دنیایی بسیار پیچیده، دنیایی که با مسائل بسیار دشوار روبروست [۱۴]. برای اینکه بتوان در دنیای متلاطم و متغییر امروز به حیات ادامه داد باید به نوآوری و خلاقیت روی آورد و ضمن شناخت تغییرات و تحولات محیط برای رویارویی با آنها پاسخ های بدیع و تازه تدارک دید و همواره با تأثیرپذیری از این تحولات بر آنها تأثیر نهاد و بدانها شکل دلخواه داد [۳]. بنابراین همگان نیازمند کسب مهارت های تفکر خلاق، قابل انعطاف و دقیق هستند تا علاوه بر رویارویی با چنین مسائلی، قادر به یافتن راه حلی برای پیشبرد فیزیکی و اجتماعی محیط خود باشند [۱۴]. با بهره گیری از تفکر خلاق، قادر خواهیم بود به آن دسته از تحولات اساسی که مدارس و دانشگاههای ما برای توسعه آموزش برای تمامی فراگیران به آن نیاز دارند دست یابیم. روانشناسان معتقدند ایجاد فرصت برای پرورش خلاقیت برای هر جامعه به منزله مرگ و زندگی است. در جوامع ما نیز برای نائل شدن به پیشرفتهای اجتماعی و اقتصادی، فرهنگی و آموزشی به افراد مستعد و خلاق نیازمند هستیم [۱۲].

بنابراین در شرایط حساس کنونی و با توجه به تحولات سریع دنیا و نیاز اجتناب ناپذیر به تطابق با پیشرفت و تغییرات علوم، آن چه بیش از هر چیز دیگر مورد نیاز آموزش و پرورش ماست مطالعه و پژوهش بنیادی و کاربردی در زمینه خلاقیت و

^۱ - creativity

روش های پرورش آن و به موزات آن آموزش نظام دار و هدفمند همه معلمان و مربیان برای استفاده کاربردی از یافته های این پژوهش ها می باشد [۱۴]. لذا پرداختن به امر خلاقیت و عوامل مؤثر بر آن بسیار اهمیت دارد و امروزه نیاز به فراگیری روشهای افزایش خلاقیت نه یک سرگرمی بلکه یک ضرورت برای بقاء به حساب می آید.

از خلاقیت تعریفها و تعبیرهای مختلفی ارائه شده است. رایجترین برداشت و تعریفی که محققان از خلاقیت داشته اند عبارت است از: ایجاد طرحی جدید، باارزش و متناسب رشد و توسعه خلاقیت، وابسته به عوامل مختلف فردی و اجتماعی مانند هوش، خانواده، ویژگی های شخصیتی و غیره و غلبه بر موانع مختلف فردی و اجتماعی مانند ترس از شکست، قوانین محدود کننده و غیره. هر چند توانایی تفکر خلاق به طور بالقوه در انسان به ودیعه نهاده شده است، اما ظهور آن مستلزم پرورش آن است [۱۳].

۲-۱ بیان مسئله

در جوامع در حال پیشرفت و متغیر کنونی خلاقیت به عنوان عاملی مؤثر و جدایی ناپذیر در پیشبرد اهداف تلقی می شود. وظایف معلم تربیت بدنی به عنوان یکی از ارکان اجرایی در نظام آموزشی، همواره با تغییرات زمان متحول شده و از حالت ساده و ابتدائی به حالت پیچیده و تخصصی تغییر وضع داده است. با توجه به عصر ماشینی و نرم افزاری کنونی وجود خلاقیت در میان دبیران تربیت بدنی برای جذب هر چه بیشتر دانش آموزان به سوی ورزش و سلامتی امری بس ضروری به نظر می رسد. لذا باید عوامل و یا موانعی که به هر صورت در خلاقیت شخصی دبیران تربیت بدنی تأثیر گذار می باشند شناسایی گردند. بدیهی است که شناسایی و در پی آن تلاش در جهت کاهش و حذف این موانع توان دبیران تربیت بدنی را در مواجهه با تحولات کنونی جامعه بالا خواهد برد. دبیران تربیت بدنی به عنوان عناصر مؤثر در توسعه ورزش مدارس، هدف بررسی این تحقیق می باشند. بررسی حاضر به دنبال پاسخ به این سؤالات است که موانع شخصی خلاقیت در میان دبیران تربیت بدنی مرد و زن کدامند؟ تأثیر هر کدام از این موانع در عدم خلاقیت شخصی آنان به چه میزان است و در هر مورد بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن چه تفاوتی وجود دارد؟ همچنین آیا رابطه ای بین مشخصات فردی دبیران تربیت بدنی با موانع شخصی خلاقیت در آنها وجود دارد؟ امید است این پژوهش بتواند موانع شخصی خلاقیت دبیران تربیت بدنی را شناسانده، اولویت بندی نماید و بدین ترتیب امکان برنامه ریزی در جهت تقلیل و حذف این موانع را فراهم آورد.

۳-۱ اهمیت و ضرورت تحقیق

موضوع خلاقیت توجه و علاقه بسیاری از محققین را به خود جلب نموده است. یکی از عوامل اصلی علاقه آنها به این موضوع این است که آنها تصور می کنند خلاقیت مجموعه ای از توانایی ها است که شاید بتوان آنها را تقویت کرد، در این صورت می توان برای پرورش این توانایی ها برنامه ریزی کرد و روشهایی را برای بالابردن آن ارائه نمود. علاوه بر آن می توان عواملی را که باعث تضعیف و تقویت خلاقیت شده و همچنین موانع موجود بر سر راه آن را شناسایی نمود.

آموزش و پرورش سهم بسیار مهمی در جهت شکوفایی هر چه بیشتر استعدادها به عهده دارد و همواره از طرق مختلف رسالت مذکور را انجام می دهد. آنچه اهمیت دارد شرایطی است که باید برای فراگیران مهیا گردد تا قوای نهفته و استعدادهای خلاقه آنها بروز نماید و این امر تنها در کنار محیطی مناسب و مبتنی بر اصول صحیح تربیتی تحقق پیدا خواهد کرد.

از میان روشهایی که در جهت پرورش خلاقیت وجود دارد می توان به یکی از موارد که فعالیتهای حرکتی پایه یا به عبارتی تربیت بدنی است اشاره نمود. این سؤال که آیا از طریق تربیت بدنی می توان قوه خلاقه را رشد داد بحثی است که نظر متفکران تعلیم و تربیت و همچنین دست اندرکاران تربیت بدنی معاصر را به خود جلب کرده است. لذا از آنجا که دبیران تربیت بدنی مدارس به عنوان عناصر اصلی پیشرفت و توسعه ورزش و سلامت دانش آموزان محسوب می گردند، بدیهی است که خلاقیت شخصی آنان تأثیر بسزایی را در این زمینه خواهد داشت. بنابراین بررسی و شناخت موانع شخصی خلاقیت در آنان امکان ایجاد تحولات بیشتری را مهیا خواهد ساخت. همچنین وضعیت یکنواخت برنامه های ورزشی در مدارس و عدم خلاقیت و نوآوری از سوی دبیران تربیت بدنی (با در نظر گرفتن کمبود امکانات و سایر مشکلات)، محقق را بر آن داشته است که با بررسی و ارزیابی موانع موجود بر سر راه خلاقیت تا حدی بتواند برنامه ریزان را در رفع و یا تقلیل آنها یاری رساند.

۴-۱ اهداف تحقیق

هدف کلی:

مقایسه موانع شخصی خلاقیت^۱ بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور سال ۱۳۸۴

^۱ - Personally Creativity Barriers

اهداف جزئی:

- ۱- تعیین مشخصات فردی دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور
- ۲- مقایسه موانع شخصی خلاقیت مرتبط با اعتماد به نفس و خطرپذیری بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور
- ۳- مقایسه موانع شخصی خلاقیت مرتبط با نیاز به تطبیق بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور
- ۴- مقایسه موانع شخصی خلاقیت مرتبط برای استفاده از مجردات و امور انتزاعی بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور
- ۵- مقایسه موانع شخصی خلاقیت مرتبط برای استفاده از تجزیه و تحلیل نظام یافته بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور
- ۶- مقایسه موانع شخصی خلاقیت مرتبط با موفقیت کاری بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور
- ۷- مقایسه موانع شخصی خلاقیت مرتبط با محیط فیزیکی بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور
- ۸- تعیین ارتباط میان مشخصات فردی دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور با موانع شخصی خلاقیت

۵-۱ فرضیه‌های تحقیق

فرضیه اصلی:

دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور با موانع شخصی خلاقیت روبرو می‌باشند.

فرضیات جزئی:

- ۱- دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور با موانع شخصی خلاقیت مرتبط با اعتماد به نفس و خطرپذیری روبرو

می‌باشند.

۲- دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور با موانع شخصی خلاقیت مرتبط با نیاز به تطبیق روبرو می باشند.

۳- دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور با موانع شخصی خلاقیت مرتبط برای استفاده از مجردات و امور

انتزاعی روبرو می باشند.

۴- دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور با موانع شخصی خلاقیت مرتبط برای استفاده از تجزیه و تحلیل نظام

یافته روبرو می باشند.

۵- دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور با موانع شخصی خلاقیت مرتبط با موفقیت کاری روبرو می باشند.

۶- دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور با موانع شخصی خلاقیت مرتبط با محیط فیزیکی روبرو می باشند.

فرضیات آماری:

۱- بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور از نظر موانع شخصی خلاقیت مرتبط با اعتماد به نفس و

خطرپذیری تفاوت معنی داری وجود ندارد.

۲- بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور از نظر موانع شخصی خلاقیت مرتبط با نیاز به تطبیق تفاوت معنی

داری وجود ندارد.

۳- بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور از نظر موانع شخصی خلاقیت مرتبط با استفاده از مجردات و امور

انتزاعی تفاوت معنی داری وجود ندارد.

۴- بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور از نظر موانع شخصی خلاقیت مرتبط با استفاده از تجزیه و تحلیل

نظام یافته تفاوت معنی داری وجود ندارد.

۵- بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور از نظر موانع شخصی خلاقیت مرتبط با موفقیت کاری تفاوت

معنی داری وجود ندارد.

۶- بین دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور از نظر موانع شخصی خلاقیت مرتبط با محیط فیزیکی تفاوت معنی

داری وجود ندارد.

۶-۱ متغیرهای تحقیق**الف) متغیرهای مستقل**

- ۱- جنسیت دبیران تربیت بدنی ۲- سن دبیران تربیت بدنی ۳- میزان تحصیلات دبیران تربیت بدنی
- ۴- سابقه تدریس دبیران تربیت بدنی

ب) متغیر وابسته

موانع شخصی خلایق دبیران تربیت بدنی

۷-۱ محدودیت‌های تحقیق**الف) محدودیت‌های قابل کنترل**

- ۱- محدودیت مکانی: این تحقیق در حوزه دبیران تربیت بدنی مرد و زن شهرستان نیشابور انجام گردیده است.
- ۲- محدودیت زمانی: زمان اجرای تحقیق تحت کنترل محقق بوده است.
- ۳- آزمودنی‌ها: کلیه دبیرانی که پرسشنامه را به طور کامل تکمیل نموده اند در دامنه تحقیق قرار دارند.

ب) محدودیت‌های خارج از کنترل

- ۱- عدم همکاری برخی از دبیران در پاسخگویی و تکمیل پرسشنامه
- ۲- برخی محدودیت‌ها جهت توزیع و جمع آوری پرسشنامه‌ها وجود داشته است.
- ۳- محدودیت‌هایی در قبول پرسشنامه‌هایی که کامل نبوده اند وجود داشته است.

۸-۱ پیش فرض‌های تحقیق

- ۱- پرسشنامه موانع شخصی خلایق فیر اهداف تحقیق را به دقت و درستی می‌سنجد.
- ۲- اکثر آزمودنی‌ها با آگاهی، علم و صداقت به تمامی سؤالات پرسشنامه پاسخ داده اند.

- ۳- پرسشنامه از روایی و اعتبار لازم در مورد سنجش و ارزیابی موانع شخصی خلاقیت آزمودنیها برخوردار است.
- ۴- روشهای آماری تحقیق از جامعیت و کفایت لازم برای تجزیه و تحلیل اطلاعات برخوردارند.
- ۵- نتایج این تحقیق موانع شخصی خلاقیت را بین دبیران تربیت بدنی مقایسه خواهد کرد.
- ۶- این تحقیق مبنای تحقیقات آتی در رابطه با مبحث خلاقیت در حوزه تربیت بدنی و مدیریت ورزشی می باشد.

۹-۱ تعریف اصطلاحات

- ۱- **خلاقیت:** خلاقیت عبارت است از توانایی تلفیق ایده ها به شیوه ای منحصر به فرد برای برقراری ارتباط غیر معمول بین ایده های مختلف [۳۹]. خلاقیت عبارت است از توانایی حل مسئله به روشی که فرد قبلاً حل آن را نیاموخته باشد. خلاقیت، توانایی مشخص در ایجاد ایده ها، نظریه ها، بینش ها یا اشیای جدید و نو و بازسازی مجدد در علوم و سایر زمینه هاست [۷].
- ۲- **موانع شخصی خلاقیت:** عبارت است از موانع شش گانه مرتبط با خلاقیت که عبارتند از: موانع مرتبط با اعتماد به نفس و خطر پذیری، موانع مرتبط با نیاز به تطبیق، موانع مرتبط برای استفاده از مجردات ذهنی و امور انتزاعی، موانع مرتبط برای استفاده از تجزیه و تحلیل نظام یافته، موانع مرتبط با موفقیت کاری و موانع مرتبط با محیط فیزیکی [۳۹].
- آن دسته از متغیرهای تحقیق که بر اساس نظریات و استخراج نتایج پرسشنامه موانع شخصی خلاقیت و پالایش آماری پژوهش بدست آمده است و در بروز خلاقیت دبیران تربیت بدنی تأثیر گذار بوده است .
- ۳- **دبیر تربیت بدنی:** در این تحقیق دبیر تربیت بدنی شامل کلیه معلمان تربیت بدنی مشغول به تدریس در مدارس پسرانه یا دخترانه و در مقاطع راهنمایی یا دبیرستان آموزش و پرورش شهرستان نیشابور می باشد.

فصل دوم

ادبیات تحقیق

۱-۲ مقدمه

در این فصل موضوع تحقیق در دو بخش مورد بررسی قرار گرفته است. بخش اول به بررسی زمینه های نظری موضوع تحقیق اختصاص یافته است و بخش دوم شامل تحقیقات انجام شده در رابطه با موضوع تحقیق می باشد.

در بخش اول ابتدا به بررسی خلاقیت، سابقه تاریخی آن، دیدگاه های مختلف و همچنین تعاریف گوناگون درباره آن پرداخته شده است. سپس ابعاد گوناگون خلاقیت مورد بررسی قرار گرفته است. موانع رشد و شکوفائی خلاقیت و نوآوری، زمینه های رشد و شکوفائی آن و تکنیکهای خلاقیت و نوآوری مبحث بعدی می باشد.

در بخش دوم ابتدا تحقیقاتی که در داخل کشور در ارتباط با موضوع تحقیق انجام گرفته و به دنبال آن تحقیقات انجام شده در خارج از کشور با توجه به میزان ارتباط، اهمیت و روند موضوعی آورده شده است.

در پایان نیز جمع بندی مطالب ذکر شده مربوط به مبانی نظری (بخش اول) و پیشینه تحقیق (بخش دوم) آمده است.

۲-۲ زمینه های نظری موضوع تحقیق

۱-۲-۲ بررسی خلاقیت و سوابق تاریخی آن

زندگی باید برای همه ما پربرکت و سرشار از شادی و نشاط باشد. انسان، اشرف مخلوقات است که به لطف قوه ذهنی منحصر به فرد خود پای از حیطة زندگی حیوانی بدر گذاشته و به لطف خداوندگار عالم به ابزاری مجهز است که می تواند همای سعادت را در آغوش کشد. برای رسیدن به زندگی خلاق باید سلاح برگزیده. باید خود را با سلاح های پر قدرت مجهز کنید تا به وقت لزوم در برخورد با شدائد از آن استفاده نمائید [۳۸].

بسیاری چنین می پندارند که ابداع، خصوصیت ذاتی برخی است که با این توانایی متولد می شوند، در صورتی که مدتها است ثابت شده که این استعداد در نوع بشر به اندازه حافظه عمومیت دارد و می توان آن را با کاربرد اصول و تکنیک های معین، با ایجاد طرز فکرهای جدید، با اجتناب از عادات و عواملی که این استعداد را حفظ می کند و با کاربرد مداوم آن